

Βρυξέλλες, 24.7.2013
SWD(2013) 289 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

**Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με
υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών
2002/65/ΕΚ, 2013/36/ΕΕ και 2009/110/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ
και**

**πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις
διατραπεζικές προμήθειες για τις συναλλαγές πληρωμών με κάρτα**

{COM(2013) 547 final}

{COM(2013) 550 final}

{SWD(2013) 288 final}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι ασφαλείς, αποτελεσματικές, ανταγωνιστικές και καινοτόμες ηλεκτρονικές πληρωμές έχουν ζωτική σημασία για να μπορέσουν οι καταναλωτές, οι έμποροι και οι εταιρείες να επωφεληθούν στο έπακρο από τα πλεονεκτήματα της ενιαίας αγοράς, καθώς το ηλεκτρονικό εμπόριο κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος παγκοσμίως σε σχέση με το παραδοσιακό. Με το ισχύον νομοθετικό κεκτημένο για τις πληρωμές σημειώθηκε σημαντική πρόοδος και επιτεύχθηκε η ενοποίηση των λιανικών πληρωμών στην ΕΕ. Ωστόσο, σημαντικοί τομείς της αγοράς πληρωμών - οι πληρωμές μέσω καρτών, Διαδικτύου και κινητής τηλεφωνίας – παραμένουν ακόμη κατακερματισμένοι κατά μήκος των εθνικών συνόρων. Οι τελευταίες εξελίξεις στις αγορές αυτές αποκάλυψαν επίσης ορισμένα κενά που υπάρχουν στις κανονιστικές ρυθμίσεις, αλλά και την έλλειψη συνοχής που επικρατεί στο ισχύον νομικό πλαίσιο για τις πληρωμές.

2. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

2.1. Προβλήματα

Το νομικό πλαίσιο που καθορίστηκε από την οδηγία 2007/64/EK για τις υπηρεσίες πληρωμών (ΟΥΠ)¹ είχε ήδη ως αποτέλεσμα να σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τη συνολική ενοποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς λιανικών πληρωμών. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ακόμη ορισμένα ειδικά και σαφώς προσδιορισμένα προβλήματα στον τομέα των πληρωμών μέσω καρτών, Διαδικτύου και κινητής τηλεφωνίας. Οι κινητήριες δυνάμεις πίσω από τα προβλήματα αυτά διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Πρώτον, σε ορισμένους τομείς, η αγορά δεν λειτουργεί με άριστο τρόπο. Δεύτερον, υπάρχουν ορισμένα κενά και αδυναμίες σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες νομικές διατάξεις.

2.1.1. Ο κατακερματισμός της αγοράς

Η τεχνική τυποποίηση και η διαλειτουργικότητα έχουν καίρια σημασία στο πλαίσιο του περιβάλλοντος των πληρωμών που βασίζεται σε δίκτυο. Προκειμένου να μεγιστοποιείται η διασύνδεση μεταξύ των πληρωτών, των δικαιούχων των πληρωμών και των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών (ΠΥΠ), επιβάλλεται να υπάρχει διαλειτουργικότητα μεταξύ των διαφόρων συστημάτων βάσει κοινών προτύπων. Εντούτοις, οι πληρωμές μέσω καρτών, Διαδικτύου και κινητής τηλεφωνίας πλήττονται συνολικά, σε ποικίλες πτυχές και σε διαφορετικό βαθμό, από την έλλειψη τυποποίησης και διαλειτουργικότητας μεταξύ των διαφορετικών λύσεων, ιδίως μάλιστα σε διασυννοριακό επίπεδο. Αυτά τα προβλήματα, τα οποία περιορίζουν επίσης τον ανταγωνισμό, επιτείνονται από τις αδύναμες ρυθμίσεις σε θέματα διακυβέρνησης στην ευρωπαϊκή αγορά λιανικών πληρωμών.

2.1.2. Αναποτελεσματικός ανταγωνισμός

Στον τομέα των καρτών πληρωμής υπάρχουν πολυάριθμοι περιοριστικοί επιχειρηματικοί κανόνες και πρακτικές που οδηγούν σε στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Πρώτον, οι συλλογικές συμφωνίες μεταξύ των τραπεζών έκδοσης και αποδοχής καρτών στο πλαίσιο των συστημάτων καρτών πληρωμής σχετικά με τα διατραπεζικά τέλη, τις αποκαλούμενες διατραπεζικές προμήθειες (ΔΠ), έχουν προκαλέσει διάφορα προβλήματα για τον ανταγωνισμό και την ενοποίηση της αγοράς. Οι ΔΠ οδηγούν σε αντίστροφο ανταγωνισμό, με αποτέλεσμα να ασκούνται μάλλον ανοδικές και όχι καθοδικές πιέσεις στις

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:0036:EN:PDF>

τιμές που χρεώνονται στους εμπόρους και τους καταναλωτές. Εξάλλου, η τεράστια απόκλιση στα επίπεδα των ΔΠ μεταξύ των κρατών μελών και ο τρόπος με τον οποίο οι ΔΠ εφαρμόζονται στις διάφορες χώρες συνιστούν εμπόδιο για την ενοποίηση της αγοράς καταργώντας κάθε κίνητρο για τους εμπόρους να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες παρόχων στο εξωτερικό.

Επιπλέον, ορισμένοι κανόνες του συστήματος καρτών περιορίζουν την επιλογή και την ικανότητα των εμπόρων να αρνηθούν τη χρήση δαπανηρών μέσων πληρωμής ή να κατευθύνουν τους καταναλωτές προς φθηνότερες μεθόδους πληρωμών.

2.1.3. Οι διαφοροποιημένες πρακτικές χρέωσης μεταξύ των κρατών μελών

Οι πρόσθετες επιβαρύνσεις (επιβαρύνσεις για τη χρήση συγκεκριμένων μέσων πληρωμής) είχαν αρχικά επινοηθεί ως κατευθυντήριο μηχανισμός προσανατολισμού για τους εμπόρους, προκειμένου να κατευθύνουν τους καταναλωτές προς φθηνότερα ή αποτελεσματικότερα μέσα πληρωμών. Ωστόσο, δεν έχουν οδηγήσει στα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Σήμερα, τα μισά κράτη μέλη της ΕΕ επιτρέπουν την πρόσθετη επιβάρυνση, τη στιγμή που την απαγορεύουν τα υπόλοιπα κράτη μέλη. Αυτό οδηγεί σε μεγάλη σύγχυση και σε ζημία σε βάρος των καταναλωτών στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού εμπορίου.

2.1.4. Νομικό κενό για ορισμένους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών μέσω του Διαδικτύου

Από την εποχή της έκδοσης της ΟΥΠ το 2007 έχουν κάνει την εμφάνισή τους νέες υπηρεσίες στον τομέα των πληρωμών μέσω του Διαδικτύου, όπως οι Τρίτοι Πάροχοι Υπηρεσιών (ΤΠΥ), οι οποίοι προσφέρουν την έναρξη της διαδικασίας πληρωμής με άξονα τις επιγραμμικές τραπεζικές υπηρεσίες. Οι υπηρεσίες αυτές αντιπροσωπεύουν τη βιώσιμη εναλλακτική λύση η οποία μπορεί να αντικαταστήσει τις κάρτες που χρησιμεύουν για πληρωμές μέσω του Διαδικτύου, αφού είναι συνήθως λιγότερο δαπανηρές για τους εμπόρους και προσπελάσιμες για τον μεγάλο αριθμό των καταναλωτών που δεν είναι κάτοχοι πιστωτικών καρτών. Ωστόσο, η πρόσβαση στα κωδικά στοιχεία του επιγραμμικού τραπεζικού λογαριασμού των καταναλωτών από τρίτους καθώς και το γεγονός ότι οι νέες αυτές υπηρεσίες δεν καλύπτονται από το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, έχει αποτελέσει την αφορμή για έντονο κύμα ανησυχιών.

2.1.5. Τα κενά στο πεδίο εφαρμογής και η ανομοιογενής εφαρμογή της ΟΥΠ

Ορισμένες εξαιρέσεις που προβλέπονται στην ΟΥΠ έχουν οδηγήσει στην εξαιρετικά αποκλίνουσα ερμηνεία και εφαρμογή του προαναφερόμενου νομικού πλαισίου σε όλα τα κράτη μέλη. Τα κριτήρια εξαίρεσης που θεσπίζονται από την ΟΥΠ εμφανίζονται υπερβολικά γενικά ή παρωχημένα σε συνάραξη με τις εξελίξεις της αγοράς και ερμηνεύονται από τα κράτη μέλη με διαφορετικό τρόπο. Αυτό ισχύει ιδίως όσον αφορά τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στην ΟΥΠ για τους εμπορικούς αντιπροσώπους, τα περιορισμένα δίκτυα, τις πράξεις πληρωμής που δρομολογούνται από συσκευές τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και τους ανεξάρτητους παρόχους υπηρεσιών μέσω αυτόματων ταμειακών μηχανών (ΑΤΜ). Τα κενά στο πεδίο της ΟΥΠ ανακύπτουν επίσης για πληρωμές όπου το ένα σκέλος της πράξης πληρωμής βρίσκεται εκτός του ΕΟΧ και για πληρωμές σε νομίσματα εκτός ΕΕ.

2.2. Συνέπειες

Τα προβλήματα που έχουν εντοπισθεί έχουν συνέπειες για τους καταναλωτές, τους εμπόρους, τους νέους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών και την αγορά στο σύνολό της.

2.2.1. Επικράτηση ανισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των φορέων παροχής υπηρεσιών/των ιδρυμάτων πληρωμών

Οι φορείς με εδραιωμένη παρουσία στην αγορά - ιδίως οι τράπεζες και τα συστήματα με κάρτα - έχουν πάγιο συμφέρον να αυξήσουν, ή τουλάχιστον να προασπίσουν, τα έσοδα που αποκομίζουν από τις πληρωμές με κάρτα, πάνω απ' όλα από τις ΔΠ. Κατά συνέπεια, οι φορείς παροχής υπηρεσιών που προσφέρουν λύσεις πληρωμής με χαμηλότερες ή και μηδενικές ΔΠ αντιμετωπίζουν τεράστιες δυσχέρειες στην προσπάθεια τους να διεισδύσουν στην αγορά.

Εξάλλου, τα κενά στην τυποποίηση και διαλειτουργικότητα αποτρέπουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των κατεστημένων φορέων και ορθώνουν άλλον ένα φραγμό κατά τη διείσδυση στην αγορά για νέους και καινοτόμους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών (ΠΥΠ).

2.2.2. Αρνητικές επιπτώσεις για τους Χρήστες Υπηρεσιών Πληρωμών (καταναλωτές, εμπόρους)

Οι καταναλωτές προτρέπονται από τις τράπεζες να χρησιμοποιούν ακριβές κάρτες, όπως οι προνομιούχες κάρτες, για παράδειγμα. Όταν δεν είναι σε θέση να απορρίψουν τις κάρτες αυτές ή να χρεώνουν απευθείας τους καταναλωτές για τη χρήση τους, οι έμποροι μετακυλίζουν το κόστος αυτό σε όλους τους καταναλωτές αυξάνοντας τις τιμές για τα προσφερόμενα αγαθά και υπηρεσίες. Αυτό είναι ζημιογόνο για την κοινωνία. Από την άλλη πλευρά, πολλοί μικρότεροι έμποροι μπορεί να εξαναγκάζονται να αρνηθούν τις πληρωμές με κάρτα, ακριβώς λόγω των υπέρογκων τελών με τα οποία τους χρεώνουν οι οργανισμοί αποδοχής της πληρωμής με κάρτα (και βασική συνιστώσα των οποίων είναι οι ΔΠ).

2.2.3. Υποτονική διασυνοριακή δραστηριότητα

Λόγω της έλλειψης διαλειτουργικότητας, ιδίως για χρεωστικές κάρτες ή πληρωμές που βασίζονται στις επιγραμμικές τραπεζικές υπηρεσίες, οι καταναλωτές περιορίζονται ως επί το πλείστον στις ακριβές πιστωτικές κάρτες για τις αγορές μέσω Διαδικτύου σε κάποια διαφορετική χώρα. Αυτό συμβάλλει κατά πάσα πιθανότητα στο γεγονός ότι, το 2011, το 34 % των καταναλωτών στην ΕΕ παρήγγειλαν αγαθά ή υπηρεσίες μέσω του Διαδικτύου στην εγχώρια αγορά, αλλά μόνο το 10 % από αυτούς παράγγειλε τα προϊόντα σε διασυνοριακή βάση.²

Για τους εμπόρους, η επιλογή μεταξύ των οργανισμών παροχής υπηρεσιών αποδοχής περιορίζεται συχνά στους φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην εγχώρια αγορά. Ακόμα και οι μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρείες λιανικού εμπορίου θεωρούν ότι είναι δύσκολο να επωφεληθούν από τις υπηρεσίες φορέων αποδοχής που βρίσκονται σε κάποιο άλλο κράτος μέλος. Συνέπεια αυτού είναι να χάνονται οι ευκαιρίες για οικονομίες κλίμακας και για τον εξορθολογισμό των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για τους εμπόρους.

2.2.4. Διάσπαρτη και παρακωλύομενη καινοτομία

Λόγω των τεχνικών διαφορών μεταξύ των εθνικών μορφών και υποδομών πληρωμής, οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά ή οι υφιστάμενοι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που θα ήθελαν να αρχίσουν να προσφέρουν καινοτόμες υπηρεσίες βλέπουν τις εμπορικές προοπτικές τους να περιορίζονται στην εθνική αγορά. Το γεγονός αυτό περιορίζει τις δυνατότητες για οικονομίες κλίμακας, τόσο στο σκέλος της μείωσης του κόστους, όσο και των πιθανών εσόδων, και αποθαρρύνει ως εκ τούτου τις επενδύσεις στις φάσεις εκκίνησης. Τελικά, το

² http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/information_society/data/main_tables

κατακερματισμένο περιβάλλον κατά μήκος των εθνικών συνόρων μπορεί να οδηγήσει σε καθυστέρηση των καινοτομιών στην Ευρώπη σε σύγκριση με άλλες περιοχές, όπως οι ΗΠΑ ή η περιφέρεια Ασίας – Ειρηνικού.

3. Η ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Η ενοποιημένη αγορά της ΕΕ για τις ηλεκτρονικές μορφές λιανικών πληρωμών συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου του άρθρου 3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο προβλέπει την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς. Στα οφέλη από την ενοποίηση της αγοράς συγκαταλέγονται η ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταξύ των ΠΥΠ και η ύπαρξη μεγαλύτερου φάσματος επιλογών, καινοτομιών και ασφάλειας για τους χρήστες των υπηρεσιών πληρωμών, ιδίως για τους καταναλωτές.

Από την ίδια τη φύση της, η ενοποιημένη αγορά πληρωμών με υπόβαθρο δίκτυα τα οποία υπεργαλαγίζουν τα εθνικά σύνορα, επιβάλλει την εφαρμογή προσεγγίσεων σε επίπεδο ΕΕ, δεδομένου ότι οι εφαρμοστέες αρχές, κανόνες, διαδικασίες και πρότυπα πρέπει να χαρακτηρίζονται από την ίδια ομοιογένεια σε όλα τα κράτη μέλη, προκειμένου να πρυτανεύει ασφάλεια δικαίου και να επικρατούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για όλους τους συντελεστές που δραστηριοποιούνται στην αγορά. Η ενδεχόμενη παρέμβαση σε επίπεδο ΕΕ συνάδει επομένως με την αρχή της επικουρικότητας.

4. ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Δύο γενικοί στόχοι δεσπόζουν στους εντοπιζόμενους προβληματικούς τομείς. Ο πρώτος συνίσταται στη διαμόρφωση ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ όλων των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών κάθε κατηγορίας, πρακτική η οποία με τη σειρά της διευρύνει την επιλογή, την αποτελεσματικότητα, τη διαφάνεια και την ασφάλεια των λιανικών πληρωμών. Ο δεύτερος στόχος είναι η διευκόλυνση της παροχής καινοτόμων υπηρεσιών πληρωμών μέσω κάρτας, Διαδικτύου και κινητής τηλεφωνίας σε διασυνοριακή βάση, εμπεδώνοντας την παρουσία της ενιαίας αγοράς για όλες τις λιανικές πληρωμές. Αυτό οδηγεί σε έξι εξειδικευμένους στόχους:

- την κάλυψη των κενών τυποποίησης και διαλειτουργικότητας κατά τις πληρωμές μέσω κάρτας, Διαδικτύου και κινητής τηλεφωνίας·
- την εξάλειψη των εμποδίων που παρεμποδίζουν τον ανταγωνισμό, ιδίως για τις πληρωμές με κάρτα και μέσω Διαδικτύου·
- την εναρμόνιση των πρακτικών χρέωσης και καθοδήγησης για τις υπηρεσίες πληρωμών σε όλη την ΕΕ·
- την εξασφάλιση ότι οι αναδυόμενες μορφές υπηρεσιών πληρωμών καλύπτονται από το ρυθμιστικό πλαίσιο·
- τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου (ΠΥΠ) σε όλα τα κράτη μέλη·
- την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών με την επέκταση της ρυθμιστικής προστασίας στους νέους δίαυλους πληρωμών και στις καινοτόμες υπηρεσίες πληρωμών.

5. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έχουν εντοπιστεί ορισμένες επιλογές πολιτικής. Στον πίνακα που ακολουθεί στη συνέχεια συνοψίζονται οι προαναφερόμενες εναλλακτικές επιλογές (οι προκρινόμενες επιλογές

τονίζονται). Άλλα πιθανά μέτρα με τα οποία είτε επιδιώκεται να επιλυθούν προβλήματα υποδεέστερης προτεραιότητας ή εξασφαλίζεται ότι οι κύριες επιλογές πολιτικής παραμένουν απολύτως αποτελεσματικές χωρίς να έχουν καθ' εαυτό σημαντικό αντίκτυπο (επικουρικά και εξειδικευμένα εξισοροπητικά μέτρα) περιγράφονται διεξοδικότερα στην ίδια την εκτίμηση επιπτώσεων.

Κατακερματισμός της αγοράς
<i>Αδύναμες ρυθμίσεις διακυβέρνησης</i>
1: Καμία αλλαγή πολιτικής
2: Αυτορρυθμιζόμενος φορέας συγκροτούμενος από τους συμμετέχοντες στην αγορά
3: Επίσημο σώμα με βάση τη νομική πράξη των συννομοθετών
<i>Κενά σε θέματα τυποποίησης και διαλειτουργικότητας</i>
1: Καμία αλλαγή πολιτικής
2: Προώθηση της τυποποίησης μέσω του πλαισίου διακυβέρνησης των πληρωμών (πληρωμές με κάρτα)
3: Εντολή στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Τυποποίησης (πληρωμές μέσω κινητής τηλεφωνίας)
4: Θέσπιση υποχρεωτικών τεχνικών απαιτήσεων μέσω της νομοθεσίας
Αναποτελεσματικός ανταγωνισμός σε ορισμένους τομείς πληρωμών μέσω κάρτας και Διαδικτύου
<i>Διατραπεζικές προμήθειες (ΔΠ)</i>
1: Καμία αλλαγή πολιτικής
2: Πρόβλεψη της δυνατότητας διασυνοριακής αποδοχής και ρύθμιση του επιπέδου των διασυνοριακών διατραπεζικών προμηθειών
3: Εντολή στα κράτη μέλη για τον καθορισμό των εγχώριων ΔΠ με βάση κοινή μεθοδολογία
4: Καθορισμός κοινού επιπέδου ΔΠ σε όλη την ΕΕ, με βάση ανώτατο όριο
5: Απαλλαγή για τις εμπορικές κάρτες και τις κάρτες που έχουν εκδοθεί από τριμερή συστήματα
6: Ρύθμιση των επιβαρύνσεων των εμπόρων για τις παρεχόμενες υπηρεσίες
<i>Κανόνες που περιορίζουν την επιχειρηματική δραστηριότητα</i>
1: Καμία αλλαγή πολιτικής
2: Οικειοθελής κατάργηση του κανόνα της υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών από τα συστήματα καρτών
3: Απαγόρευση (εν μέρει) του κανόνα της υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών
Διαφοροποιημένες πρακτικές χρέωσης μεταξύ των κρατών μελών
1: Καμία αλλαγή πολιτικής
2: Απαγόρευση της πρόσθετης επιβάρυνσης σε όλα τα κράτη μέλη
3: Παροχή της άδειας πρόσθετης επιβάρυνσης σε όλα τα κράτη μέλη
4: Επιβολή στους εμπόρους της υποχρέωσης να προσφέρουν πάντοτε τουλάχιστον ένα ευρέως χρησιμοποιούμενο μέσο πληρωμής χωρίς καμία πρόσθετη επιβάρυνση
5: Απαγόρευση της πρόσθετης επιβάρυνσης για μέσα πληρωμών με ρυθμιζόμενες ΔΠ
Νομικό κενό για ορισμένους πάροχους υπηρεσιών πληρωμών
<i>Πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τη διαθεσιμότητα πόρων για νέα συστήματα καρτών και άλλους Τρίτους Πάροχους Υπηρεσιών (ΤΠΥ)</i>
1: Καμία αλλαγή πολιτικής
2: Καθορισμός των όρων πρόσβασης, καθορισμός των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των ΤΠΥ, αποσαφήνιση του καταμερισμού ευθυνών
3: Παροχή στους ΤΠΥ πρόσβασης στις πληροφορίες με βάση συμβατική συμφωνία με την τράπεζα εξυπηρέτησης λογαριασμού
Τα κενά στο πεδίο εφαρμογής και η ανομοιογενής εφαρμογή της ΟΥΠ
<i>Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής της ΟΥΠ</i>
1: Καμία αλλαγή πολιτικής
2: Επικαιροποίηση και αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής των εξαιρέσεων από την ΟΥΠ (εμπορικοί αντιπρόσωποι και περιορισμένα δίκτυα)
3: Διαγραφή των εξαιρέσεων (πληρωμές που δρομολογούνται αρχικά μέσω τηλεπικοινωνιακών διασυνδέσεων και ανεξάρτητων ΑΤΜ)
4: Επιβολή της απαίτησης στους πάροχους υπηρεσιών πληρωμών που κάνουν χρήση των εξαιρέσεων να ζητούν απαλλαγή από τις αρμόδιες αρχές
<i>Συναλλαγές με ένα σκέλος εκτός ΕΟΧ και πληρωμές σε νομίσματα εκτός ΕΕ</i>
1: Καμία αλλαγή πολιτικής
2: Πλήρης επέκταση σε όλες τις μονοσήμαντες συναλλαγές και σε όλα τα νομίσματα
3: Επιλεκτική επέκταση ορισμένων κανόνων για της ΟΥΠ στις μονοσήμαντες συναλλαγές και σε όλα τα νομίσματα

Μεταξύ των ενδιαφερομένων επικρατεί συναίνεση όσον αφορά (1) τα οφέλη που θα μπορούσαν να προκύψουν από την επίτευξη του κατάλληλου επιπέδου τεχνικής τυποποίησης, και, ως εκ τούτου, τη διαλειτουργικότητα στον τομέα των πληρωμών μέσω κάρτας, Διαδικτύου και κινητής τηλεφωνίας· (2) την ανάγκη να υπάρχουν σαφείς κανόνες για τις ΠΔΠ και τους άλλους κανόνες που διέπουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, με στόχο την παροχή νομικής σαφήνειας και την εξασφάλιση της επικράτησης ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην αγορά καρτών³. (3) τη σημασία που έχει η κάλυψη των υπηρεσιών έναρξης των πληρωμών που προσφέρονται από τους ΤΠΥ στο ρυθμιστικό πλαίσιο· (4) την ανάγκη εναρμόνισης των πρακτικών καθοδήγησης, ιδίως όσον αφορά την πρόσθετη επιβάρυνση· (5) τη διεύρυνση και αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής της ΟΥΠ.

6. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Στόχος των συνιστώμενων επιλογών πολιτικής είναι:

- η μείωση του κατακερματισμού της αγοράς μέσω προσπαθειών τυποποίησης και νέων διευθετήσεων σε θέματα διακυβέρνησης,
- η αντιμετώπιση των εμποδίων που παρεμβάλλονται στον ανταγωνισμό στον τομέα των πληρωμών με κάρτα, ιδίως με την έκδοση ρυθμίσεων για τις ΔΠ, την κατάργηση των κανόνων που περιορίζουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τη βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά,
- ο περιορισμός των δυνατοτήτων επιβολής πρόσθετης επιβάρυνσης από τους εμπόρους στα μέσα που παρέμειναν εκτός του πεδίου εφαρμογής των κανονιστικών ρυθμίσεων για τις ΔΠ,
- η θέσπιση του νομικού πλαισίου για την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τους πόρους που διαθέτουν οι ΤΠΥ,
- η μείωση σε σημαντικό βαθμό των κενών που εμφανίζουν οι κανονιστικές ρυθμίσεις και της ανομοιογένειας που χαρακτηρίζει την ΟΥΠ.

Εντοπιζόμενο ζήτημα	Συνιστώμενη επιλογή	Οικονομικές επιπτώσεις σε επίπεδο ΕΕ
Διακυβέρνηση και τυποποίηση		
Ρυθμίσεις για τη διακυβέρνηση	Μέσω επίσημου φορέα (European Retail Payments Council) [Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Λιανικών Πληρωμών]	Βελτιωμένη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων. Οριακό κόστος.
Τυποποίηση των πληρωμών με κάρτα	Μέσω του πλαισίου διακυβέρνησης των πληρωμών (βάσει του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Λιανικών Πληρωμών)	Συμβάλλει στη διαμόρφωση της πλήρως ενοποιημένης αγοράς καρτών. Οφέλη που εκτιμώνται σε 4 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως, κυρίως για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές
Τυποποίηση των πληρωμών	Μέσω του Ευρωπαϊκού	Τονώνει τον όγκο των

³ Ειδικότερα, ενόψει των πολυάριθμων διαδικασιών ανταγωνισμού.

μέσω κινητής τηλεφωνίας	Οργανισμού Τυποποίησης	συναλλαγών κατά τις πληρωμές μέσω κινητής τηλεφωνίας. Εκτίμηση: οι συναλλαγές θα αυξηθούν κατά 68% σε περίπτωση τυποποίησης
Διατραπεζικές προμήθειες (για πληρωμές που γίνονται με την κάρτα)		
Κανονισμός για τις ΔΠ (φάση 1)	Καθορισμός ανώτατου ορίου για διασυνοριακές ΔΠ (χρεωστικές και πιστωτικές) και παροχή της δυνατότητας επιλογής ΔΠ για τις διασυνοριακές συναλλαγές (μέσω διασυνοριακής αποδοχής, βλέπε παρακάτω)	Εξοικονόμηση κόστους λειτουργίας για τους μεγάλους εμπόρους. Εκτιμάται σε 3 δισ. ευρώ ετησίως.
Κανονισμός για τις ΔΠ (φάση 2)	Καθορισμός ανώτατου ορίου ΔΠ για χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες με μέγιστο ύψος 0.2% και 0.3% της αξίας της συναλλαγής, αντίστοιχα	Εξοικονόμηση κόστους λειτουργίας για όλους τους εμπόρους που αποδέχονται τις κάρτες. Εκτιμάται σε 6 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Μέρος αυτών θα μπορούσε να μετακυλιέται στους καταναλωτές.
Διατραπεζικές προμήθειες — κύρια συνοδευτικά μέτρα		
Διασυνοριακή αποδοχή	Άρση των εμποδίων που επιβάλλονται από τα συστήματα καρτών και τους νόμους στη διασυνοριακή αποδοχή	Η εξοικονόμηση κόστους λειτουργίας για τους μεγάλους εμπόρους εκτιμάται ότι ισοδυναμεί με μέρος ποσού 3 δισ. ευρώ ετησίως (εάν υποστηρίζεται από διασυνοριακές κανονιστικές ρυθμίσεις για τις ΔΠ)
Κανόνες που περιορίζουν την επιχειρηματική δραστηριότητα	Απαγόρευση (εν μέρει) του κανόνα υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών και των κανόνων για την αποφυγή της διακριτικής μεταχείρισης	Εξοικονόμηση κόστους λειτουργίας για όλους τους εμπόρους που αποδέχονται τις κάρτες. Στο πλαίσιο των προτεινόμενων ανώτατων ορίων, εκτιμάται σε 0,6-1,7 δισ. ευρώ ετησίως κατ' ανώτατο όριο, με όριο ποσό 0,5 δισεκατ. ευρώ. Μέρος αυτού θα μπορούσε να μετακυλιέται στους καταναλωτές.
Αποκλίνουσες πρακτικές χρέωσης μεταξύ των κρατών μελών	Απαγόρευση πρόσθετης επιβάρυνσης για τα μέσα πληρωμής με ρυθμιζόμενες	Εξοικονόμηση κόστους για τους καταναλωτές: έως ποσό 731 εκατ. ευρώ ετησίως

	ΔΠ	
Κενά στο πεδίο εφαρμογής και ανομοιογενής εφαρμογή της ΟΥΠ		
Πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τη διαθεσιμότητα πόρων από ΤΠΥ	Καθορισμός των όρων πρόσβασης στις πληροφορίες σχετικά με τη διαθεσιμότητα των πόρων, καθορισμός των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των ΤΠΥ, αποσαφήνιση του καταμερισμού ευθυνών	Εξοικονόμηση πόρων για τους εμπόρους σε περίπτωση υποκατάστασης πιστωτικών καρτών από τους ΤΠΥ στις επιγραμμικές συναλλαγές, η οποία εκτιμάται σε 0.9-3.5 δισ. ευρώ ετησίως. Πολύ χαμηλότερα τέλη για τυχόν νέα συστήματα κάρτας (15-75%). Νέα λύση επιγραμμικών πληρωμών για τους καταναλωτές, μεταξύ άλλων και για όσους δεν διαθέτουν πιστωτικές κάρτες.
Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής (απαλλαγές)	Επαναπροσδιορισμός του πεδίου εφαρμογής για τους εμπορικούς αντιπροσώπους και τα περιορισμένα δίκτυα ένταξη των συναλλαγών η έναρξη των οποίων γίνεται με χρήση ΤΠ/κινητής τηλεφωνίας και των ανεξάρτητων ΑΤΜ στο πεδίο εφαρμογής· απαιτείται έγκριση για την απαλλαγή των υπηρεσιών από τις αρμόδιες αρχές	Το κόστος για τους αντίστοιχους ΤΠΥ εκτιμάται σε 128-193 εκατ. ευρώ (εφάπαξ). Τα οφέλη δεν είναι προσδιορίσιμα ποσοτικά, αλλά συμπεριλαμβάνουν τη βελτίωση της προστασίας των καταναλωτών, την ενίσχυση της ασφάλειας κατά τις πληρωμές και την επικράτηση ισότιμων όρων σε θέματα ανταγωνισμού.
Θετική εμβέλεια (μονοσήμαντες και πράξεις σε συνάλλαγμα με χώρες εκτός ΕΕ)	Επιλεκτική επέκταση (τίτλοι ΙΙΙ και ΙV) του πεδίου εφαρμογής της ΟΥΠ σε μονοσήμαντες συναλλαγές και σε πράξεις σε νόμισμα χωρών εκτός ΕΕ)	Οριακό κόστος. Τα οφέλη της ΟΥΠ επεκτείνονται σε πράξεις πληρωμής με εκτιμώμενη συνολική αξία 60 δισ. ευρώ ετησίως για περίπου 32 εκατομμύρια ΧΥΠ.

Επιπτώσεις για τους ενδιαφερόμενους

Πέραν των άμεσων οικονομικών οφελών για τα οποία έγινε λόγος προηγουμένως:

Οι καταναλωτές επωφελούνται κατά κύριο λόγο από την αυξημένη επιλογή μεταξύ των μέσων πληρωμής, ιδίως μέσω των υπηρεσιών από ΤΠΥ και των πληρωμών με κινητά μέσα· ενίσχυση των κανόνων για την προστασία των καταναλωτών και μεγαλύτερη συμμετοχή στη διακυβέρνηση των λιανικών πληρωμών.

Οι έμποροι αποκτούν ελευθερία σε θέματα αποδοχής των μέσων πληρωμής (έχοντας αποκτήσει την ικανότητα να απορρίπτουν τις ακριβές κάρτες)· επωφελούνται από την επέκταση της τυποποίησης (π.χ. μέσω του εξορθολογισμού των τερματικών ανάγνωσης καρτών) και από τη δυνατότητα διασυνοριακής/κεντρικής αποδοχής.

Οι νεοεισερχόμενοι στο σκέλος της προσφοράς: κερδίζουν από τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού και από την πρόσβαση στην αγορά (π.χ. από τους ΤΠΥ και τα νέα συστήματα καρτών)· επωφελούνται από τον κανονισμό για τις ΔΠ.

Οι υφιστάμενοι ΠΥΠ και συστήματα καρτών: οι τράπεζες και τα συστήματα καρτών που επηρεάζονται από την πιθανή μείωση των εσόδων μέσω του κανονισμού για τις ΔΠ· αντιμετωπίζουν εντονότερο ανταγωνισμό από τους νεοεισερχόμενους. Εντούτοις, είναι πιθανό ότι θα επωφεληθούν μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα από την αύξηση της τυποποίησης και από τον πολύ υψηλότερο όγκο των πληρωμών με κάρτες σε σύγκριση με ό,τι ισχύει σήμερα (δεδομένου ότι πολύ περισσότεροι έμποροι, και ιδίως οι μικρότεροι έμποροι, θα άρχιζαν να αποδέχονται τις κάρτες).

7. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Πολλά από τα προτεινόμενα μέτρα πολιτικής μπορούν να διευθετηθούν με την αναθεώρηση της ΟΥΠ. Αυτό ισχύει ιδίως στους τομείς οι οποίοι καλύπτονται ήδη σήμερα από την ΟΥΠ, όπως π.χ. η πρόσβαση στην αγορά για τους ΤΠΥ, η επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης και οι κανόνες για τα ιδρύματα πληρωμών. Τα άλλα μέτρα, ιδίως ο κανονισμός για τις ΔΠ και τα συνοδευτικά μέτρα, θα αποτελέσουν αντικείμενο εξειδικευμένου κανονισμού.

Για ορισμένα από τα μέτρα που εκτέθηκαν προηγουμένως θα μπορούσε να επιδιωχθεί η προσέγγισή τους μέσω μη νομοθετικών μέσων, όπως για παράδειγμα η συμμετοχή των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης.